

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26CoE/10/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515201746
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Sláviková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8515201746.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, právne zastúpeného spoločnosťou Advocate, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, proti povinnému X. Y., bytom X. č. XXX/X, W. I., o vymoženie sumy 68,00 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4Er/201/2015 - 19 zo dňa 16. novembra 2015, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad v Bratislave o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. SR 02264/14 zo dňa 29.7.2014. Právny vzťah medzi oprávneným a povinným vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere zo dňa 21.12.2011 č. 706100238. Rozhodcovský súd svoju právomoc založil na rozhodcovskej zmluve uzavretej účastníkmi v rovnaký deň ako zmluva o úvere. S odkazom na § 41, § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, využíjúc oprávnenie dané Exekučným poriadkom, dospel súd k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou, a preto je neplatná. Súd vychádzal z toho, že rozhodcovská zmluva bola predložená spotrebiteľovi v prevedení samostatného formuláru, teda bola pripravená vopred dodávateľom, jej obsah spotrebiteľ nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, nebola individuálne dojednaná, spotrebiteľovi neboli dané zrozumiteľné informácie o rozhodcovskom konaní, jeho dôsledkoch. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu konať, rozhodol tak orgán bez právomoci a rozhodnutie ním vydané nie je vykonateľným exekučným titulom.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie oprávnený, v ktorom navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodňuje tým, že súd nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, následne nesprávne aplikoval právny predpis. Poukázal predovšetkým na tú skutočnosť, že exekučný súd prekročil preskúvaciu právomoc danú mu Exekučným poriadkom. Exekučný súd je v postavení, kedy je oprávnený preskúmať len formálnu stránku predloženého exekučného titulu. Súd je oprávnený skúmať len povahu plnenia, na ktoré zaväzuje rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, nemá oprávnenie skúmať rozhodnutie samotné, či dokonca rozhodcovské konanie. Exekučný súd svojím postupom nahrádza konanie o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov v zmysle § 40 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, čo je v rozpore s obsahom a účelom tohto zákona a súd takto nesprávne aplikuje ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, čím porušuje právo oprávneného na prejednanie veci pred príslušným súdom. Oprávnený poukazuje na to, že súd prvého stupňa nevykonával dokazovanie, čím neúplne zistil skutkový stav veci a nedostatočne odôvodnil vydané rozhodnutie.

Poukázal na to, že medzi ním a povinným bola uzavretá samostatná rozhodcovská zmluva formou samostatného právneho úkonu, na samostatnej listine. Teda rozhodcovský rozsudok vydal orgán s právomocou. Navyše rozhodcovská zmluva neznemožnila spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodnutie sporov pred všeobecným súdom, pretože nenútila spotrebiteľa riešiť spory výlučne pred rozhodcovským súdom, ako to pre neplatnosť vyžaduje § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 O.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Exekučný súd je podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku o.i. oprávnený a zároveň povinný skúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súd teda neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach súd skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať a či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky je namieste konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejsť daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný (3Cdo 146/2011). Porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 6M Cdo 9/2012, 6Cdo 1/2012, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská zmluva uzavretá v priamom súvisi s uzavretím zmluvy o úvere medzi oprávneným a povinným dňa 21.12.2011 nebola platne uzavretá, a teda nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou skutočnosťou, bez ktorej rozhodcovský súd nie je oprávnený konať a rozhodovať vo veci.

Ak má byť rozhodcovská zmluva právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvu je nepochybne forma uzavretej zmluvy, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola predložená povinnému ako spotrebiteľovi vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť.

Zmluvné dojednanie, ktoré nie je spotrebiteľom individuálne vyjednané je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Podstatou a hlavnou črtou formulárových spotrebiteľských zmlúv, či všeobecných obchodných podmienok je, že pri uzatváraní zmluvného vzťahu sa nemenia, sú všeobecné a záujemca o službu tieto podmienky prijme alebo ich odmietne a zmluva nevznikne. Predovšetkým v tom spočíva faktická nerovnosť zmluvných strán. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacej pozície, ako aj čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSTĚ C-76/10 bod 37, a iné).

Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky je opodstatnená. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady ES 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-243/08 Pannon).

Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, C-40/08 Asturcom).

Rozhodcovská zmluva, ktorá bola predformulovaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, je v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011). Súdu nič nebráni judikovať neplatnosť rozhodcovskej doložky pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v zmysle generálnej klauzuly § 53 ods. 1, pre rozpor s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

Zmluvná podmienka, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej osoby ako spotrebiteľa, je neplatná. Za takéto zmluvné podmienky je možné považovať formulárové ustanovenia zmluvy, vopred pripravené poskytovateľom služby, ktoré neboli individuálne vyjednané a ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, pričom výrazným spôsobom zasahujú do jeho postavenia v rámci zmluvného vzťahu. Rozhodcovská zmluva nedohodnutá individuálne zo strany spotrebiteľa, ale vnútená spotrebiteľovi spolu s podpisom zmluvy o úvere ako jej súčasť je preto neplatná.

K ďalšej odvolacej námietke oprávneného odvolací súd uvádza, že Občiansky zákonník účinný od 1. januára 2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným dňa 21.12.2011 mali byť spory zo zmluvy riešené pred rozhodcovským súdom uvedeným v zmluve alebo cestou príslušného súdu v súdnom konaní, pričom výber spočíva na strane podávajúcej žalobný návrh.

K odvolaciemu argumentu oprávneného o nevýlučnej úprave právomoci rozhodcovského súdu na riešenie sporov z predmetnej úverovej zmluvy v zmysle uzavretej rozhodcovskej zmluvy poukazuje odvolací súd na spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.9.2010, podľa ktorého „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“.

V zmysle uvedených skutočností je zrejmé, že pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Ak zohľadníme skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok v tejto veci vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť, vydaný rozsudok nie je platný, nemá právne účinky, a takýto rozsudok nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilé byť podkladom pred nariadenie exekúcie.

Námietky oprávneného v podanom odvolaní nie sú dôvodné, súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď v súlade s postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa pri zastavení exekučného konania (§ 224 ods. 1, 4 O.s.p., § 44 ods. 3 Exekučného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.